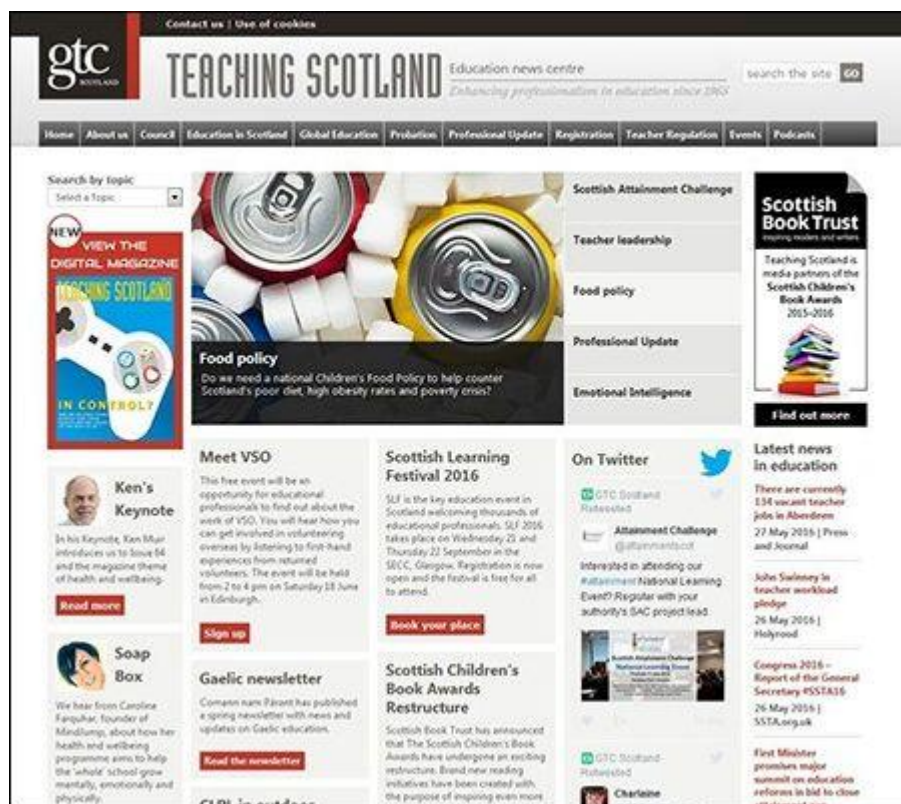

Csépes Ildikó

A Teaching Scotland folyóirat

1. ábra

Teaching Scotland – online (1)

A *Teaching Scotland* folyóiratot (1. ábra) a General Teaching Council of Scotland (GTCS), Skócia Általános Közoktatási Tanácsa adja ki, amely egy éves tagdíjából fenntartott szakmai szervezet (2). A GTCS főbb tevékenységei a következőkre terjednek ki: egyrészt a Skóciában dolgozó tanárokat regisztrálja, számukra szakmai továbbképzést, elismerést és támogatást biztosít, másrészt a skót kormánzatnak oktatási ügyekben ajánlásokat fogalmaz meg. A folyóirat bemutatása három, 2015-ben és 2016-ban megjelent kiadvány – a 60–61. és a 63. szám (2. ábra) – alapján készült (3).

2. ábra

A Teaching Scotland nyomtatásban megjelent számai

A nyomtatásban megjelenő folyóirat mindig friss hírek összefoglalójával nyit – *Agenda* –, és öt állandó rovata van: *Opinion* (Vélemény), *In depth* (Közletről), *Practice* (Gyakorlat), *Learning* (Tanulás), *Regulars* (Egyebek). Mivel az utolsó rovat leginkább szórakoztató és ismeretterjesztő célú, ahol könyvdíjakról beszámoló, versenyekre való felhívás, rejtvények vagy a GTCS története olvasható, így a másik négy rovatban megjelent írásokból emelek ki néhány gondolatot, amelyek a hazai olvasóközönség érdeklődésére is számot tarthatnak.

A jelenlegi skóciai oktatás egyik kiemelt kérdése az, hogyan támogassák az esélyegyenlőségét és a tanulmányi felzárkózását azoknak az általános iskolai tanulóknak, akik társadalmilag hátrányos helyzetű családokban élnek. A *Scottish Attainment Challenge* (Skót megvalósítási kihívás) program a kormány által biztosított pályázati keret, amelynek felhasználásáról és az elért eredményekről a 60. lapszám ad hírt (3). Hét skót önkormányzat több mint 11 millió fontot nyert el, hogy az oktatás-nevelés hatékonyságát növelni tudják. A céljuk megvalósítása érdekében kutatási eredményekre alapozott, célzott fejlesztési programokat kínálnak a hátrányos helyzetű tanulóknak, és a program sikeressége érdekében a szülőket és a tágabb helyi közösséget is bevonják. A skóciai oktatási probléma megoldásához közelebb vivő, esetleges tanulságként felfogható jó gyakorlatot is bemutatnak az *In depth* rovatban. Egy New York-i, szegény és szociálisan hátrányos családi háttérrel rendelkező gyermekekkel teli általános iskola (Brooklyn Elementary School) sikeres nevelési programjáról adnak számot. A beszámoló szerint a káoszról a rend irányába való kilábalást a fegyelmezési problémák

rendszerintű kezelésével kezdte, majd a művészeti oktatás (zene és tánc) bevezetésével folytatta az iskola vezetését. Fontos eleme a mára már elismert, sikeresen működő programnak, hogy a társas és érzelmi tanulásba is bevonják a tanulókat azért, hogy a konfliktuskezelést a diákok a tanuló társak segítségével folyó mediációs képzésen sajátítsák el.

Azt, hogy hogyan lehet elősegíteni az eredményesebb oktatást és nevelést, hogyan lehet a meglévő különbségeket csökkenteni a szociálisan hátrányos helyzetű, szegényebb családok gyermekei számára, a 61. számban is tovább tárgyalják az *Opinion* rovatban (3). A bemutatott szakértői vélemények szerint a siker kulcsa a tanárok kezében van. Új tanítási és tanulási kultúra meghonosítására van szükség, ahol nem feltétlenül a standardizált mérések eredményei tükrözik csak az elérendő célokat. George Gilchrist szerint az általános iskolában az eredményességet nem lehet standardizált mérésekkel növelni, hanem inkább azzal, hogy a tanárok megosztják a tapasztalataikat, és egymástól tanulnak. A tesztek arra kényszerítik a tanárokat, hogy ezekhez igazítsák a tanításukat, és hogy kijátsszák a szabályokat (Gilchrist 2015). Graham Donaldson és mások szerint a tesztekkel mérhető tudáson eleve túlmutatnak a fontosabb nevelési célok, ilyenek például a problémamegoldó képesség, a kreativitás fejlesztése, illetve olyan értékrend kialakítása a diákokban, amely felelősségteljes XXI. századi polgárrá teszi őket (Donaldson 2015).

A 63. számban főbb témaként az emberi kapcsolatépítés és a közösség szerepének fontosságát vitatják meg, hangsúlyozva, hogy a jövő oktatása a kollektív felelősségvállaláson és az egyének elkötelezettségén múlik. John Carnochan Obe például arra mutat rá, hogy manapság szem elől tévesztjük az emberi tényező fontosságát az oktatásban, és nagyobb hangsúlyt kap a költségek és az erőforrások kezelése. A szakértő szerint nem szabad megfeledkezni arról, hogy az emberek egymással elsősorban kapcsolatot építenek, és ha valaki a kapcsolatépítési képességében gyengébbé válik, annak élethosszig tartó kihatása lehet. Ennek okán az oktatás feladata az, hogy a szakmai tudást, a technikai felkészültséget összekapcsolja olyan alapvető emberi értékek elsajátításával, mint az együttérzés, a törődés és az empátia. Ezek a minőségek segítenek ugyanis nekünk – közösségként – egymással kapcsolatba kerülni és kapcsolatban maradni. Sok esetben azok a problémás gyermekek, akik viselkedésükkel akarják felhívni magukra a figyelmet, tulajdonképpen csak kapcsolatra vágyanak. Egy gyermek felnőttkorában is csak akkor tud sikeres lenni, ha kellően bátor, rugalmas, könnyen tud alkalmazkodni, és képes arra, hogy jól kommunikáljon. A siker záloga, hogy az egyén jó kapcsolatot tudjon építeni másokkal, „jó emberré” váljon (Obe 2016).

A 63. számban a család szerepének fontosságáról is olvashatunk. Eileen Prior állítása szerint sok hátrányos helyzetű családban nem a vágy hiányzik a szülők részéről, hogy a gyermekük sikeres legyen, hanem az, hogy nem tudják, hogy ők mit tehetnek ezért. A kisgyermek iskolai teljesítményét nagyban befolyásolja a szülői támogatás vagy annak hiánya. A kérdés tehát az, hogyan lehet a szülőket jobban bevonni abba, hogy a gyermekük az iskolában jobban teljesítsen. E probléma megoldását segíti elő a *Scottish Parent Teacher Council* (Skót Szülő-tanár Tanács), amelynek tagjai „az iskola mint család” és „a család mint iskola” megvalósításán dolgoznak, azt szem előtt tartva, hogy mindkét fél a gyermek tanulását és fejlődését kell, hogy támogassa (Prior 2016).

Az anyanyelv (scots vagy skóciai angol nyelv) tanulásáról és tanításáról is szó van a 63. szám *In depth* rovatában. A scots nyelv az angolhoz közel álló germán nyelvváltozat, amely Skócia lakossága döntő részének az anyanyelve. Az anyanyelvi oktatás támogatását különösen fontos feladatként kezeli a skót kormány, ennek elősegítésére számos programot indított: tanárok számára továbbképzési lehetőséget biztosítanak egészen az egyetemi szintig; online közösségekhez lehet csatlakozni tapasztalatcseréért és tanítási ötletekért, tananyagokért; iskolai partnerprogramokat hoznak létre, hogy a diákok jobban megismerjék a különböző dialektusokat, és gyakorolhassák a scots nyelvet; a *Scots nyelv nagykövete* program pedig a tanárok számára nyújt nyelvtanulási lehetőséget (Fraser 2016).

Végül a tanártovábbképzés témájában emelünk ki egy új kezdeményezésről szóló jelentést. Skóciában 2016 augusztusában indul el próbaüzemmódban – *MyPL (MyProfessional Learning 'Az én szakmai fejlődésem')* néven – a nemzeti e-portfólió (Osler 2016). A főbb célkitűzései a következők:

- segítséget nyújtani a tanároknak a szakmai továbbképzésük megtervezéséhez és karrierjük nyomon követéséhez;
- lehetőséget adni a szakmai tapasztalatok megosztására;
- internetes elérhetőségek tárházát létrehozni szakmai továbbképzéshez jó tanácsok és források megosztására;
- teret adni olyan szakmai reflexiók számára, amelyek másokkal megoszthatók, és segítségükkel akár a tanulási preferenciák is azonosíthatók.

A skóciai tanári e-portfóliót tehát elsősorban támogató céllal hozták létre, és ez összecseng a GTCS elképzeléseivel is. A tanács szerint a tanárok szakmai fejlesztését nem a kötelező továbbképzések keretében, hanem az önképzés támogatásával kell megvalósítani, ez egyúttal növelheti a szakmai közösség hatékonyságát is.

A fenti áttekintés arról ad tanúbizonyosságot, hogy a *Teaching Scotland* folyóirat nem csak a skót tanárok számára vet fel gondolatébresztő oktatási-nevelési témákat és kérdéseket, jóllehet az oktatási kiállításokról, eseményekről és továbbképzési lehetőségekről szóló hirdetések és beszámolók elsősorban a helyi olvasók érdeklődésére tarthatnak számot.

Irodalom

Donaldson, Graham 2015. Shaping the future. *Teaching Scotland* 61: 16–17.

Fraser, Gemma 2016. Wha's like us? *Teaching Scotland* 63: 22–23.

Gilchrist, George 2015. A different route. *Teaching Scotland* 61: 14–15.

Obe, John Carnochan 2016. Being human. *Teaching Scotland* 63: 10–11.

Osler, Martin 2016. MyProfessional Learning – What does it mean? *Teaching Scotland* 63: 41.

Prior, Eileen 2016. The role of families. *Teaching Scotland* 63: 12–13.

(1) Teaching Scotland Online. www.teachingscotland.org.uk/home/home.aspx (2016. május 21.)

(2) Teaching Scotland. Download printed versions. www.gtcs.org.uk (2016. május 21.)

(3) <http://www.teachingscotland.org.uk/home/download-printed-versions.aspx> (2016. május 21.)

Csépes, Ildikó: The journal *Teaching Scotland*

Az írás szerzőjéről

Csépes Ildikó

egyetemi adjunktus

Debreceni Egyetem

Angol–Amerikai Intézet, Debrecen

csepes.ildiko@arts.unideb.hu